

""DOHOVOR O OCHRANE A PODPORE ROZMANITOSTI KULTÚRNYCH PREJAVOV

Generálna konferencia Organizácie Spojených národov pre vzdelávanie, vedu a kultúru, ktorá sa zišla v Paríži od 3. do 21. októbra 2005 na svojom 33. zasadnutí,

potvrdzujúc, že kultúrna rozmanitosť je charakteristickou črtou ľudstva;

uvedomujúc si, že kultúrna rozmanitosť predstavuje spoločné dedičstvo ľudstva a že by sa mala čítať a chrániť v prospech všetkých;

vediac, že kultúrna rozmanitosť vytvára bohatý a rôznorodý svet, ktorý rozširuje možnosti výberu, podporuje ľudské schopnosti a hodnoty a je základnou hnacou silou pre dlhodobý rozvoj spoločenskíev a národov;

pripomínajúc, že kultúrna rozmanitosť, ktorá sa rozvíja v podmienkach demokracie, tolerancie, sociálnej spravodlivosti a vzájomného rešpektu medzi národmi a kultúrami, je nevyhnutná pre mier a bezpečnosť na miestnej, vnútroštátnej a medzinárodnej úrovni;

majúc v úcte význam kultúrnej rozmanitosti pre úplné realizovanie ľudských práv a základných slobôd, ktoré boli vyhlásené vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv a v iných všeobecne uznaných nástrojoch;

zdôrazňujúc potrebu zapojiť kultúru ako strategický prvok do vnútroštátnych a medzinárodných rozvojových politík, ako aj do medzinárodnej rozvojovej spolupráce, s prihliadnutím na Miléniovú deklaráciu OSN (2000), ktorá kladie dôraz na odstránenie chudoby;

nazdávajúc sa, že kultúra na seba v čase a v priestore berie rôzne podoby a že sa táto rozmanitosť prejavuje v originalnosti a mnohorakosti identít, ako aj v kultúrnych prejavoch národov a spoločností predstavujúcich ľudstvo;

uznávajúc význam tradičného poznania ako zdroja nehmotného a hmotného bohatstva a predovšetkým význam vedomostných systémov domorodého obyvateľstva a ich pozitívny prínos pre trvalý rozvoj, ako aj potrebu zabezpečiť ich primeranú ochranu a podporu;

uznávajúc potrebu prijať opatrenia na ochranu rozmanitosti kultúrnych prejavov vrátane ich obsahu predovšetkým v situáciách, kde môže kultúrnym prejavom hroziť zánik alebo vážne narušenie;

zdôrazňujúc význam kultúry pre sociálnu súdržnosť všeobecne a osobitne jej prínos pre zlepšenie štatútu a úlohy ženy v spoločnosti;

uvedomujúc si, že kultúrna rozmanitosť sa upevňuje vďaka voľnému pohybu ideí a že sa živí neustálymi výmenami a interakciami medzi kultúrami;

opätovne potvrdzujúc, že sloboda myslenia, prejavu a informácií, ako aj rozmanitosť médií umožňujú rozvoj kultúrnych prejavov v spoločnostiach;

uznávajúc, že rozmanitosť kultúrnych prejavov vrátane tradičných kultúrnych prejavov je dôležitým činiteľom, ktorý jednotlivcom a národom umožňuje vyjadriť svoje myšlienky a hodnoty a deliť sa o ne s inými;

pripomínajúc, že jazyková rozmanitosť je základným prvkom kultúrnej rozmanitosti, a *opätovne potvrdzujúc* základnú úlohu, ktorú v ochrane a podpore kultúrnych prejavov zohráva výchova;

berúc do úvahy význam životaschopnosti kultúr pre všetkých vrátane osôb patriacich k menšinám a domorodých národov, ktorá sa prejavuje v ich slobode tvoriť a šíriť ich tradičné kultúrne prejavy a mať k nim prístup tak, aby z nich mohli mať osoh pre vlastný rozvoj;

zdôrazňujúc základnú úlohu interakcie a kultúrnej tvorivosti, ktoré živia a obnovujú kultúrne prejavy a posilňujú úlohu tých, ktorí pracujú na rozvoji kultúry pre pokrok celej spoločnosti;

uznávajúc význam práv duševného vlastníctva pre podporu osôb, ktoré sa zúčastňujú na kultúrnej tvorivosti;

v presvedčení, že kultúrne aktivity, tovary a služby, ktoré sú nositeľmi identít, hodnôt a zmyslu, majú dvojakú povahu, ekonomickú a kultúrnu, a nemalo by sa teda s nimi zaobchádzať, akoby mali len obchodnú hodnotu;

konštatujúc, že proces globalizácie, zjednodušený rýchlym vývojom informačných a komunikačných technológií, utvára nové podmienky na posilnenú interakciu medzi kultúrami, ale takisto predstavuje výzvu pre kultúrnu rozmanitosť, najmä vzhľadom na riziká nerovnováhy medzi bohatými a chudobnými krajinami;

s vedomím špecifického mandátu, ktorým bola UNESCO poverená na zabezpečenie rešpektovania rozmanitosti kultúr a na odporúčanie medzinárodných dohôd, ktoré považuje za potrebné na zjednodušenie voľného pohybu ideí prostredníctvom slov a obrazov;

odvolávajúc sa na ustanovenia medzinárodných nástrojov, ktoré UNESCO prijala a ktoré súvisia s kultúrnou rozmanitosťou a s výkonom kultúrnych práv, a predovšetkým na Všeobecnú deklaráciu o kultúrnej rozmanitosti z roku 2001;

prijíma 20. októbra 2005 tento dohovor:

I. Ciele a hlavné zásady

Článok 1 *Ciele*

Cieľom tohto dohovoru je:

- a) chrániť a podporovať rozmanitosť kultúrnych prejavov;
- b) utvoriť podmienky, aby kultúry mohli prekvítať a slobodne na seba vzájomne pôsobiť a obohacovať sa;
- c) podporovať dialóg medzi kultúrami, aby sa zabezpečili intenzívnejšie a vyrovnannejšie kultúrne výmeny vo svete v prospech vzájomného rešpektovania kultúr a kultúry mieru;
- d) stimulovať medzikultúrnosť na rozvíjanie kultúrnej interakcie v duchu budovania mostov medzi národmi;

- e) podporovať rešpektovanie rozmanitosti kultúrnych prejavov a uvedomovanie si ich hodnoty na miestnej, vnútroštátnej a medzinárodnej úrovni;
- f) opätovne potvrdiť dôležitosť prepojenia medzi kultúrou a rozvojom pre všetky krajiny, a to najmä rozvojové, a podporovať činnosti na vnútroštátnej a medzinárodnej úrovni tak, aby sa uznala skutočná hodnota tohto prepojenia;
- g) uznať osobitný charakter kultúrnych aktivít, tovarov a služieb ako nositeľov identít, hodnôt a významov;
- h) opätovne potvrdiť zvrchované právo štátov zachovať, prijať a implementovať také politiky a opatrenia, ktoré považujú za vhodné na ochranu a podporu rozmanitosti kultúrnych prejavov na svojom území;
- i) posilniť medzinárodnú spoluprácu a solidaritu v partnerskom duchu, a to predovšetkým s cieľom zlepšiť spôsobilosť a možnosti rozvojových krajín chrániť a podporovať rozmanitosť kultúrnych prejavov.

Článok 2 *Hlavné zásady*

1. Zásada rešpektovania ľudských práv a základných slobôd

Kultúrnu rozmanitosť možno chrániť a podporovať, len ak sú zaručené ľudské práva a základné slobody ako sloboda prejavu, informácií a komunikácie, ako aj možnosť jednotlivcov voľby kultúrneho prejavu. Nemožno sa odvolávať na ustanovenia tohto dohovoru s cieľom poškodzovať ľudské práva a základné slobody, ktoré sú potvrdené vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv alebo zaručené v medzinárodnom práve, alebo obmedzovať ich pôsobnosť.

2. Zásada zvrchovanosti

Štáty majú v súlade s Chartou Spojených národov a so zásadami medzinárodného práva zvrchované právo prijímať opatrenia a politiky na ochranu a podporu rozmanitosti kultúrnych prejavov na svojom území.

3. Zásada rovnakej dôstojnosti a rešpektovania všetkých kultúr

Ochrana a podpora rozmanitosti kultúrnych prejavov zahŕňa uznanie rovnakej dôstojnosti a rešpektovanie všetkých kultúr vrátane kultúr osôb patriacich k menšinám a kultúr domorodých národov.

4. Zásada medzinárodnej solidarity a spolupráce

Medzinárodná spolupráca a solidarita by mali všetkým a najmä rozvojovým krajinám umožniť vytvoriť a posilniť ich prostriedky potrebné na kultúrny prejav vrátane kultúrneho priemyslu, či už začínajúceho, alebo už zriadeného, a to na miestnej, vnútroštátnej a medzinárodnej úrovni.

5. Zásada doplnkovosti ekonomických a kultúrnych aspektov rozvoja

Keďže kultúra je jednou zo základných hnacích síl rozvoja, kultúrne aspekty rozvoja sú rovnako dôležité ako ekonomické a jednotlivci a národy majú základné právo zúčastňovať sa na nich a mať z nich úžitok.

6. Zásada trvalého rozvoja

Kultúrna rozmanitosť je veľkým bohatstvom pre jednotlivcov aj spoločnosti. Ochrana, podpora a zachovanie kultúrnej rozmanitosti je základnou podmienkou trvalého rozvoja v prospech súčasných a budúcich generácií.

7. Zásada spravodlivého prístupu

Spravodlivý prístup k bohatej a rozmanitej škále kultúrnych prejavov z celého sveta a prístup kultúr k výrazovým a rozširovacím prostriedkom predstavujú dôležité prvky zhodnocovania kultúrnej rozmanitosti a podporujú vzájomné porozumenie.

8. Zásada otvorenosti a rovnováhy

Keď štáty prijímajú opatrenia na podporu rozmanitosti kultúrnych prejavov, mali by primeraným spôsobom podporovať otvorenosť voči ostatným kultúram sveta a zabezpečiť, aby tieto opatrenia boli v súlade s cieľmi tohto dohovoru.

II. Rozsah pôsobnosti

Článok 3 Rozsah pôsobnosti

Tento dohovor sa uplatňuje na politiky a opatrenia, ktoré prijímú zmluvné strany a ktoré súvisia s ochranou a podporou rozmanitosti kultúrnych prejavov.

III. Vymedzenie pojmov

Článok 4 Definície

Na účely tohto dohovoru sa rozumie:

1. Kultúrna rozmanitosť

Kultúrna rozmanitosť znamená mnohorakosť podôb, v ktorých kultúry skupín a spoločností nájdu svoj prejav. Tento prejav sa odovzdáva v skupinách a spoločnostiach a medzi nimi.

Kultúrna rozmanitosť sa neprejavuje len v rozličných podobách, prostredníctvom ktorých sa kultúrne dedičstvo ľudstva vyjadruje, obohacuje a odovzdáva vďaka rozmanitosti kultúrnych prejavov, ale aj prostredníctvom rozličných spôsobov umeleckej tvorby, produkcie, šírenia, distribúcie a využívania kultúrnych prejavov bez ohľadu na použité prostriedky a technológie.

2. Kultúrny obsah

Kultúrny obsah znamená symbolický význam, umelecký rozmer a kultúrne hodnoty, ktoré majú pôvod v kultúrnych identitách alebo ich vyjadrujú.

3. Kultúrne prejavy

Kultúrne prejavy znamenajú prejavy, ktoré sú výsledkom tvorivosti jednotlivcov, skupín a spoločností a ktoré majú kultúrny obsah.

4. Kultúrne aktivity, tovary a služby

Kultúrne aktivity, tovary a služby sú aktivity, tovary a služby, ktoré pri posudzovaní z hľadiska kvality, použitia alebo účelu stelesňujú alebo odovzdávajú kultúrne prejavy nezávisle od obchodnej hodnoty, ktorú môžu mať. Kultúrne aktivity môžu mať účel samej osoby alebo môžu prispievať na produkciu kultúrnych tovarov a služieb.

5. Kultúrny priemysel

Kultúrny priemysel znamená priemysel produkujúci a šíriaci kultúrne tovary a služby, ktoré sú definované v odseku 4.

6. Kultúrne politiky a opatrenia

Kultúrne politiky a opatrenia sú politiky a opatrenia súvisiace s kultúrou na miestnej, vnútroštátnej alebo medzinárodnej úrovni, či už sú zamerané na kultúru ako takú, alebo sú určené na to, aby priamo vplývali na kultúrne prejavy jednotlivcov, skupín alebo spoločností vrátane tvorby, produkcie, šírenia a distribúcie kultúrnych aktivít, tovarov a služieb a prístupu k nim.

7. Ochrana

Ochrana znamená prijatie opatrení určených na ochranu, uchovanie a zhodnocovanie rozmanitosti kultúrnych prejavov.

Chrániť znamená prijatť takéto opatrenia.

8. Medzikultúrnosť

Medzikultúrnosť znamená existenciu a spravodlivú interakciu rôznych kultúr a možnosť vzájomne využívať kultúrne prejavy prostredníctvom dialógu a vzájomného rešpektu.

IV. Práva a povinnosti zmluvných strán

Článok 5

Všeobecné pravidlo týkajúce sa práv a povinností

1. V súlade s Chartou Spojených národov, so zásadami medzinárodného práva a so všeobecne uznávanými nástrojmi v oblasti ľudských práv zmluvné strany opätovne potvrdzujú svoje zvrchované právo formulovať a uplatňovať kultúrne politiky a prijímať opatrenia na

ochranu a podporu rozmanitosti kultúrnych prejavov, ako aj na posilnenie medzinárodnej spolupráce, aby splnili ciele tohto dohovoru.

2. Keď jedna strana uplatňuje politiky a prijíma opatrenia na ochranu a podporu rozmanitosti kultúrnych prejavov na svojom území, musia byť jej politiky a opatrenia zlučiteľné s ustanoveniami tohto dohovoru.

Článok 6

Práva zmluvných strán na vnútroštátnej úrovni

1. V rámci svojich kultúrnych politik a opatrení, ako sú definované v článku 4 odsek 6, a vzhľadom na okolnosti a potreby, ktoré sú jej vlastné, môže každá zmluvná strana prijať opatrenia určené na ochranu a podporu rozmanitosti kultúrnych prejavov na svojom území.
2. Takéto opatrenia môžu zahŕňať:
  - a) regulačné opatrenia, ktorých cieľom je ochraňovať a podporovať rozmanitosť kultúrnych prejavov;
  - b) opatrenia, ktoré domácim kultúrnym aktivitám, tovarom a službám spomedzi celej škály kultúrnych aktivít, tovarov a služieb, ktorá je dostupná na vnútroštátnom území, poskytujú vhodným spôsobom príležitosti, pokiaľ ide o ich tvorbu, produkciu, šírenie, distribúciu a využívanie vrátane opatrení týkajúcich sa jazyka, ktorý sa na tieto účely používa;
  - c) opatrenia, ktorých cieľom je poskytnúť domácemu nezávislému kultúrnemu priemyslu a aktivitám neformálneho sektora skutočný prístup k prostriedkom produkcie, šírenia a distribúcie kultúrnych aktivít, tovarov a služieb;
  - d) opatrenia, ktoré majú za cieľ poskytovať finančnú podporu z verejných zdrojov;
  - e) opatrenia, ktorých cieľom je povzbudzovať neziskové organizácie, ako aj verejné a súkromné inštitúcie, umelcov a ostatných profesionálnych kultúrnych pracovníkov v rozvíjaní a podporovaní slobodnej výmeny a slobodného pohybu ideí a kultúrnych prejavov, ako aj kultúrnych aktivít, tovarov a služieb, a v stimulovaní tvorivosti aj podnikavosti vo svojich aktivitách;

- f) opatrenia, ktorých cieľom je vhodným spôsobom zriaďovať a podporovať verejné inštitúcie;
- g) opatrenia, ktorých cieľom je povzbudzovať a podporovať umelcov, ako aj všetkých, ktorí sa zúčastňujú na tvorbe kultúrnych prejavov;
- h) opatrenia, ktorých cieľom je podporovať rozmanitosť médií, a to aj prostredníctvom programovej služby verejnoprávneho vysielania.

Článok 7

Opatrenia určené na podporu kultúrnych prejavov

1. Zmluvné strany sa usilujú utvoriť na svojom území prostredie, ktoré bude povzbudzovať jednotlivcov a sociálne skupiny,
  - a) aby tvorili, produkovali, šírili a distribuovali svoje vlastné kultúrne prejavy a aby k nim mali prístup, venujúc osobitnú pozornosť špecifickým podmienkam a potrebám žien a rôznych sociálnych skupín vrátane osôb patriacich k menšinám a domorodých národov;
  - b) aby mali prístup k rôznym kultúrnym prejavom pochádzajúcim z ich územia, ako aj z ostatných krajín sveta.
2. Zmluvné strany sa tiež usilujú oceniť významný prínos umelcov, ostatných osôb zapojených do tvorivého procesu i kultúrnych spoločenstiev a organizácií, ktoré podporujú ich prácu, a uznať ich kľúčovú rolu v starostlivosti o rozmanitosť kultúrnych prejavov.

Článok 8

Opatrenia určené na ochranu kultúrnych prejavov

1. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článkov 5 a 6, zmluvná strana môže určiť, kedy nastali také mimoriadne situácie, že kultúrnym prejavom na jej území hrozí nebezpečenstvo zániku, že sú vážne ohrozené alebo súrne potrebujú ochranný zásah.
2. Zmluvné strany môžu prijať všetky vhodné opatrenia na ochranu kultúrnych prejavov v situáciách uvedených v odseku 1 v súlade s ustanoveniami tohto dohovoru.

3. Zmluvné strany odovzdajú medzivládne mu výboru správu o všetkých prijatých opatreniach na zvládnutie situácie a výbor môže formulovať primerané odporúčania.

Článok 9

Vzájomné poskytovanie informácií a transparentnosť

Zmluvné strany

- a) každé štyri roky vo svojich správach pre UNESCO primerane informujú o opatreniach prijatých na ochranu a podporu rozmanitosti kultúrnych prejavov na svojom území a na medzinárodnej úrovni;
- b) určia kontaktný bod zodpovedný za poskytovanie informácií týkajúcich sa tohto dohovoru;
- c) poskytujú a vymieňajú si informácie súvisiace s ochranou a podporou rozmanitosti kultúrnych prejavov.

Článok 10

Výchova a zvyšovanie povedomia verejnosti

Zmluvné strany

- a) podporujú a rozvíjajú chápanie významu ochrany a podpory rozmanitosti kultúrnych prejavov, najmä prostredníctvom výchovných programov a zintenzívneného zvyšovania informovanosti verejnosti;
- b) v záujme splnenia cieľa tohto článku spolupracujú s ostatnými stranami a medzinárodnými a regionálnymi organizáciami;
- c) povzbudzujú tvorivosť a posilňujú kapacity produkcie prostredníctvom výchovných, vzdelávacích a výmenných programov v oblasti kultúrneho priemyslu. Tieto opatrenia by sa mali uplatňovať tak, aby nemali negatívny vplyv na tradičné formy produkcie.

Článok 11

Účasť občianskej spoločnosti

Zmluvné strany uznávajú základnú úlohu občianskej spoločnosti pri ochrane a podpore rozmanitosti kultúrnych prejavov. Zmluvné strany

povzbudzujú občiansku spoločnosť k aktívnej účasti na úsilí zameranom na splnenie cieľov tohto dohovoru.

Článok 12

Podpora medzinárodnej spolupráce

Zmluvné strany sa usilujú o posilnenie bilaterálnej, regionálnej a medzinárodnej spolupráce, aby vytvorili priaznivé podmienky na podporu rozmanitosti kultúrnych prejavov, pričom vezmú osobitne do úvahy situácie uvedené v článkoch 8 a 17, najmä s cieľom:

- a) uľahčiť dialóg medzi zmluvnými stranami o kultúrnych politikách;
- b) posilniť strategické a riadiace kapacity verejného sektora v kultúrnych inštitúciách verejného sektora prostredníctvom výmen odborníkov a medzinárodných kultúrnych výmen, ako aj prostredníctvom vzájomného poskytovania najlepších metód z praxe;
- c) posilniť partnerstvá s občianskou spoločnosťou, mimovládnyimi organizáciami a súkromným sektorom, ako aj medzi nimi navzájom s cieľom podporovať a propagovať rozmanitosť kultúrnych prejavov;
- d) propagovať využívanie nových technológií a povzbudzovať partnerstvá s cieľom zintenzívniť vzájomné poskytovanie informácií a kultúrne porozumenie a podporovať rozmanitosť kultúrnych prejavov;
- e) podporovať uzatváranie dohôd o koprodukcii a spoločnej distribúcii.

Článok 13

Začlenenie kultúry do trvalého rozvoja

Zmluvné strany sa usilujú o začlenenie kultúry do svojich rozvojových politík na všetkých úrovniach s cieľom vytvoriť priaznivé podmienky na trvalý rozvoj a v rámci toho podporovať aj aspekty súvisiace s ochranou a podporou rozmanitosti kultúrnych prejavov.

Článok 14

Spolupráca pre rozvoj

Zmluvné strany sa vynasnažia podporovať spoluprácu v prospech trvalého rozvoja a obmedzenia chudoby, hlavne pokiaľ ide o špecifické potreby rozvojových krajín s cieľom podporiť vznik dynamického kultúrneho sektora, okrem iného týmito prostriedkami:

1. posilnenie kultúrneho priemyslu rozvojových krajín
  - a) vytvorením a posilnením kapacít kultúrnej produkcie a distribúcie v rozvojových krajinách;
  - b) uľahčením širšieho prístupu kultúrnych aktivít, tovarov a služieb na svetový trh a do medzinárodných distribučných sietí;
  - c) umožnením vytvorenia životaschopných miestnych a regionálnych trhov;
  - d) zakaždým, keď to bude možné, prijatím vhodných opatrení v rozvinutých krajinách s cieľom uľahčiť na ich územiach prístup ku kultúrnym aktivitám, tovarom a službám rozvojových krajín;
  - e) podporovaním kreatívnej práce a v rámci možností uľahčením mobility umelcov rozvojových krajín;
  - f) podporovaním vhodnej spolupráce medzi rozvinutými a rozvojovými krajinami, najmä v oblastiach hudby a filmu;
2. posilnenie kapacít výmenou informácií, skúseností a odborných posudkov a odborná príprava ľudských zdrojov v rozvojových krajinách vo verejnom aj v súkromnom sektore, zameraná na strategické a riadiace kapacity, na vypracovanie a implementovanie politík, na podporu a distribúciu kultúrnych prejavov, na rozvoj stredných a malých podnikov a mikropodnikov, na využívanie technológií, ako aj na rozvoj a prenos kompetencií;
3. prenos technológií a know-how prostredníctvom implementovania vhodných povzbudzujúcich opatrení, hlavne v oblasti kultúrneho priemyslu a podnikania;
4. finančná podpora
  - a) zriadením Medzinárodného fondu pre kultúrnu rozmanitosť podľa článku 18;

- b) poskytnutím oficiálnej rozvojovej pomoci podľa potreby vrátane technickej pomoci určenej na stimuláciu a podporu tvorivosti;
- c) prostredníctvom iných foriem finančnej pomoci, ako napríklad pôžičiek s nízkou úrokovou sadzbou, subvencií a iných finančných mechanizmov.

Článok 15

Podmienky spolupráce

Zmluvné strany podporujú rozvoj partnerstiev medzi verejnými a súkromnými sektormi a neziskovými organizáciami aj v rámci nich s cieľom spolupracovať s rozvojovými krajinami na posilnení ich kapacít na ochranu a podporu rozmanitosti kultúrnych prejavov. Ako odpoveď na konkrétne potreby rozvojových krajín budú tieto nové partnerstvá klást' dôraz na rozvoj infraštruktúr, ľudských zdrojov a politik, ako aj na výmeny kultúrnych aktivít, tovarov a služieb.

Článok 16

Zvýhodňovanie rozvojových krajín

Rozvinuté krajiny uľahčujú kultúrne výmeny s rozvojovými krajinami tým, že prostredníctvom vhodných inštitucionálnych a právnych rámcov zvýhodňujú ich umelcov a iných profesionálnych pracovníkov a aktivistov v oblasti kultúry, ako aj ich kultúrne tovary a služby.

Článok 17

Medzinárodná spolupráca v situáciách vážnej hrozby voči kultúrnym prejavom

Aby si zmluvné strany mohli vzájomne pomáhať v situáciách uvedených v článku 8, spolupracujú navzájom, pričom venujú osobitnú pozornosť rozvojovým krajinám.

Článok 18
Medzinárodný fond pre kultúrnu rozmanitosť

1. Týmto dohovorom sa vytvára Medzinárodný fond pre kultúrnu rozmanitosť (ďalej len „fond“).
2. Fond sa zriadi v súlade s rozpočtovými pravidlami UNESCO ako depozitný fond.
3. Zdroje fondu predstavujú:
  - a) dobrovoľné príspevky zmluvných strán;
  - b) financie, ktoré na tento účel uvoľní Generálna konferencia UNESCO;
  - c) platby, dary alebo dedičstvo od iných štátov, organizácií a programov systému Spojených národov, od iných regionálnych alebo medzinárodných organizácií a verejných alebo súkromných organizácií či jednotlivcov;
  - d) všetky úroky zo zdrojov fondu;
  - e) výnos zo zbierok a ziskov z podujatí organizovaných v prospech fondu;
  - f) všetky ostatné zdroje prípustné podľa pravidiel fondu.
4. O používaní financií z fondu rozhoduje medzivládny výbor na základe usmernení konferencie zmluvných strán.
5. Medzivládny výbor môže prijímať príspevky a iné formy pomoci na všeobecné alebo osobitné účely vzťahujúce sa na určené projekty, ak medzivládny výbor tieto projekty schválil.
6. Príspevky do fondu nemôžu sprevádzať nijaké politické, ekonomické ani iné podmienky, ktoré by neboli zlučiteľné s cieľmi tohto dohovoru.
7. Zmluvné strany sa usilujú pravidelne poskytovať dobrovoľné príspevky na plnenie tohto dohovoru.

Článok 19

Výmena, analýza a šírenie informácií

1. Zmluvné strany súhlasia s tým, že si budú vymieňať informácie a odborné posudky súvisiace so zhromažďovaním údajov a štatistikami týkajúcimi sa rozmanitosti kultúrnych prejavov, ako aj najlepších metód na jej ochranu a podporu.
2. UNESCO vďaka mechanizmom, ktoré v sekretariáte existujú, uľahčuje zhromažďovanie, analýzu a šírenie všetkých informácií, štatistík a najlepších metód v danej oblasti.
3. UNESCO takisto vytvorí a pravidelne aktualizuje databázu týkajúcu sa rozličných štátnych, súkromných a neziskových sektorov a organizácií, ktoré sú aktívne v oblasti kultúrnych prejavov.
4. S cieľom uľahčiť zhromažďovanie údajov UNESCO venuje osobitnú pozornosť budovaniu kapacít a zvyšovaniu kvalifikácie v prípade tých zmluvných strán, ktoré podávajú žiadosť o pomoc v tejto oblasti.
5. Zhromažďovanie informácií uvedených v tomto článku dopĺňa informácie, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia článku 9.

V. Vzťahy s ostatnými nástrojmi

Článok 20

Vzťahy s ostatnými zmluvami: vzájomná podpora, doplnkovosť a nepodriadenosť

1. Zmluvné strany uznávajú, že si musia v dobrej viere plniť povinnosti podľa tohto dohovoru a všetkých ostatných zmlúv, ktorých sú zmluvnými stranami. Bez toho, aby tento dohovor podriaďovali ostatným zmluvám:
  - a) povzbudzujú k vzájomnej podpore medzi týmto dohovorom a ostatnými zmluvami, ktorých sú zmluvnými stranami;
  - b) a keď vykladajú a uplatňujú ostatné zmluvy, ktorých sú zmluvnými stranami, alebo keď sa zaväzujú k iným medzinárodným povinnostiam, berú do úvahy príslušné ustanovenia tohto dohovoru.

2. Nič v tomto dohovore nemožno vyložiť tak, aby to menilo práva a povinnosti zmluvných strán vyplývajúce zo zmlúv, ktorých sú zmluvnými stranami.

Článok 21

Medzinárodná konzultácia a koordinácia

Zmluvné strany sa zaväzujú podporovať ciele a zásady tohto dohovoru v rámci iných medzinárodných združení. V prípade potreby o tom zmluvné strany vzájomne konzultujú, pričom majú na pamäti tieto ciele a zásady.

VI. Orgány dohovoru

Článok 22

Konferencia zmluvných strán

1. Týmto dohovorom sa zriaďuje konferencia zmluvných strán. Konferencia zmluvných strán je plenárnym a najvyšším orgánom tohto dohovoru.
2. Konferencia zmluvných strán sa schádza na normálnom zasadnutí každé dva roky, ak je to možné v rámci Generálnej konferencie UNESCO. Môže sa zísť na výnimočnom zasadnutí, ak tak rozhodne alebo ak medzivládneho výboru doručí žiadosť v tomto zmysle aspoň tretina zmluvných strán.
3. Konferencia zmluvných strán prijíma svoj rokovací poriadok.
4. Funkcie konferencie zmluvných strán sú najmä:
  - a) voliť členov medzivládneho výboru;
  - b) prijímať a skúmať správy zmluvných strán týkajúce sa dohovoru, ktoré jej doručí medzivládny výbor;
  - c) schvaľovať operačné smernice, ktoré na jej žiadosť pripravil medzivládny výbor;
  - d) prijímať akékoľvek iné opatrenie, ktoré považuje za potrebné na podporu cieľov tohto dohovoru.

Článok 23
Medzivládny výbor

1. Týmto dohovorom sa pri UNESCO zriaďuje medzivládny výbor na ochranu a podporu rozmanitosti kultúrnych prejavov (ďalej len „medzivládny výbor“). Skladá sa zo zástupcov 18 štátov, ktoré sú zmluvnými stranami dohovoru, zvolených na štyri roky konferenciou zmluvných strán hneď po tom, ako tento dohovor nadobudne platnosť v súlade s článkom 29.
2. Medzivládny výbor sa schádza raz za rok.
3. Medzivládny výbor pracuje pod vedením a podľa smerníc konferencie zmluvných strán a zodpovedá sa jej.
4. Počet členov medzivládneho výboru sa zvýši na 24 hneď po tom, ako počet zmluvných strán dohovoru dosiahne 50.
5. Voľba členov medzivládneho výboru sa zakladá na zásadách spravodlivého geografického rozdelenia a rotácie.
6. Bez toho, aby boli dotknuté ostatné právomoci, ktoré mu tento dohovor pridáva, má medzivládny výbor tieto funkcie:
  - a) podporovať ciele tohto dohovoru, povzbudzovať a zabezpečovať kontrolu jeho plnenia;
  - b) pripraviť operačné smernice súvisiace s uplatňovaním a vykonávaním ustanovení dohovoru a predložiť tieto smernice na schválenie konferencii zmluvných strán na základe jej žiadosti;
  - c) odovzdať konferencii zmluvných strán správy zmluvných strán k dohovoru, ku ktorým pripojí svoje pripomienky a zhrnutie ich obsahu;
  - d) formulovať primerané odporúčania v situáciách, ktoré mu zmluvné strany dajú do pozornosti, v súlade s príslušnými ustanoveniami dohovoru, najmä s článkom 8;
  - e) vytvoriť postupy a iné konzultačné mechanizmy s cieľom podporovať ciele a zásady tohto dohovoru v rámci iných medzinárodných združení;
  - f) plniť všetky ostatné úlohy, o ktoré ho môže požiadať konferencia zmluvných strán.

7. Medzivládny výbor môže v súlade so svojim rokovacím poriadkom kedykoľvek pozvať štátne a súkromné organizácie či fyzické osoby na svoje zasadnutia s cieľom poradiť sa s nimi o špecifických otázkach.
8. Medzivládny výbor zostavuje svoj rokovací poriadok a predkladá ho na schválenie konferencii zmluvných strán.

Článok 24
Sekretariát UNESCO

1. Orgánom dohovoru pomáha sekretariát UNESCO.
2. Sekretariát pripravuje dokumentáciu konferencie zmluvných strán a medzivládneho výboru, ako aj návrh programu ich zasadnutí, pomáha pri uplatňovaní ich rozhodnutí a vypracúva o nich správy.

VII. Záverečné ustanovenia

Článok 25
Riešenie sporov

1. V prípade sporu medzi zmluvnými stranami dohovoru o výklade alebo uplatňovaní tohto dohovoru zmluvné strany hľadajú riešenie prostredníctvom rokovania.
2. Ak príslušné zmluvné strany nedospejú k dohode prostredníctvom rokovaní, môžu sa spoločne obrátiť na tretiu stranu, aby im pomohla v zmierovaní alebo aby bola sprostredkovateľom.
3. Ak nedošlo k zmierovaniu ani sprostredkovaniu alebo ak spor nebol vyriešený rokovaním, zmierením ani sprostredkovaním, môže sa zmluvná strana pokúsiť o urovnanie v súlade s postupom uvedeným v prílohe k tomuto dohovoru. Zmluvné strany v dobrej viere preskúmajú návrh riešenia sporu, ktorý predložila zmierovacia komisia.
4. Ktorákoľvek zmluvná strana môže kedykoľvek počas ratifikácie, prijímania, schvaľovania alebo prístupu vyhlásiť, že neuznáva vyššie uvedené zmierovacie konanie. Každá zmluvná strana, ktorá usku-

toční takéto vyhlásenie, ho môže kedykoľvek odvolať prostredníctvom oznámenia generálnemu riaditeľovi UNESCO.

Článok 26

Ratifikácia, prijatie, schválenie alebo prístup členskými štátmi

1. Tento dohovor podlieha ratifikácii, prijatiu, schváleniu alebo prístupu členskými štátmi UNESCO v súlade s ich jednotlivými ústavnými postupmi.
2. Ratifikačné listiny, listiny o prijatí, schválení alebo prístupe sú uložené u generálneho riaditeľa UNESCO.

Článok 27

Prístup

1. Tento dohovor je otvorený na prístup ktoréhokoľvek štátu, ktorý nie je členom UNESCO, ale je členom Organizácie Spojených národov alebo niektorej z jej odborných organizácií a na prístup ho vyzvala Generálna konferencia UNESCO.
2. Tento dohovor je takisto otvorený na prístup území s úplnou vnútornou autonómiou, ktorú Organizácia Spojených národov uznala, ktoré však nedosiahli úplnú nezávislosť v súlade s rezolúciou 1514 (XV) valného zhromaždenia a ktoré majú právomoc v oblastiach, na ktoré sa tento dohovor vzťahuje vrátane právomoci uzatvárať zmluvy o týchto oblastiach.
3. Pre organizácie regionálnej hospodárskej integrácie platia tieto ustanovenia:
  - a) Tento dohovor je otvorený aj na prístup ktorejkoľvek organizácie regionálnej hospodárskej integrácie, ktorá je s výhradou nasledujúcich odsekov plne viazaná ustanoveniami dohovoru rovnako ako zmluvné štáty.
  - b) Keď je jeden alebo viac členských štátov takejto organizácie zmluvnou stranou dohovoru, táto organizácia a tento štát alebo tieto štáty uznávajú svoju zodpovednosť pri výkone svojich povinností podľa tohto dohovoru. Táto deľba zodpovednosti nadobúda účinnosť po procese notifikácie uvedenom v pododseku

- (c). Organizácia a členské štáty nie sú oprávnené vykonávať práva vyplývajúce z tohto dohovoru súběžne. Okrem toho v oblastiach patriacich do ich právomoci vykonávajú organizácie hospodárskej integrácie svoje hlasovacie právo počtom hlasov rovnajúcim sa počtu ich členských štátov, ktoré sú zmluvnými stranami tohto dohovoru. Tieto organizácie nevykonávajú svoje právo voliť, ak vykonávajú členské štáty svoje právo, a naopak.
- c) organizácia regionálnej hospodárskej integrácie a jej členský štát alebo členské štáty, ktoré sa dohodli na deľbe zodpovednosti, ako je ustanovené v pododseku (b), informujú zmluvné strany o navrhovanej deľbe týmto spôsobom:
- (i) v listine o prístupe táto organizácia presne uvádza deľbu zodpovednosti vo vzťahu k otázkam, ktoré tento dohovor upravuje;
  - (ii) v prípade neskorších zmien a doplnení jednotlivých zodpovedností organizácia regionálnej hospodárskej integrácie informuje depozitára o všetkých návrhoch na zmenu a doplnenie týchto zodpovedností; depozitár o týchto zmenách a doplneniach informuje zmluvné strany;
- d) členské štáty organizácie regionálnej hospodárskej integrácie, ktoré sa stanú zmluvnými stranami dohovoru, sa naďalej považujú za kompetentné pre všetky oblasti, ktoré neboli predmetom prenosu právomoci na organizáciu, ktorý by bol výslovne ohlásený alebo oznámený depozitárovi;
- e) pod pojmom organizácia regionálnej hospodárskej integrácie sa rozumie organizácia zložená zo zvrchovaných členských štátov Organizácie Spojených národov alebo z inej odbornej organizácie, ktorej členské štáty udelili právomoc v jednej z oblastí spravovanej týmto dohovorom a ktorá bola podľa svojich vnútorných postupov riadne oprávnená stať sa jej zmluvnou stranou.

4. Listina o prístupe je uložená u generálneho riaditeľa UNESCO.

Článok 28
Kontaktné body

Každá zmluvná strana po tom, ako sa stane zmluvnou stranou tohto dohovoru, určí kontaktný bod tak, ako sa uvádza v článku 9.

Článok 29
Nadobudnutie platnosti

1. Tento dohovor nadobudne platnosť tri mesiace po dátume uloženia tridsiatej ratifikačnej listiny, listiny o prijatí, schválení alebo prístupe, ale len vo vzťahu ku krajinám alebo organizáciám regionálnej hospodárskej integrácie, ktoré svoje ratifikačné listiny, listiny o prijatí, schválení alebo prístupe uložia k tomuto dátumu alebo skôr. Pre všetky ostatné zmluvné strany nadobudne platnosť tri mesiace po tom, ako uložia svoju ratifikačnú listinu, listinu o prijatí, schválení alebo prístupe.
2. Na účely tohto článku nijaký z nástrojov, ktoré uloží organizácia regionálnej hospodárskej integrácie, nemožno považovať za ďalší nástroj, ktorý sa pripočíta k tým, ktoré už uložili členské štáty tejto organizácie.

Článok 30
Federálne a neunitárne ústavné režimy

Uznávajúc, že medzinárodné dohody zaväzujú zmluvné strany rovnakou mierou, a to nezávisle od ich ústavných systémov, tieto ustanovenia sa uplatňujú na zmluvné strany, ktoré majú federálny a neunitárny ústavný režim:

- a) ak ide o ustanovenia tohto dohovoru, ktorých uplatňovanie patrí do právomoci federálnej alebo ústrednej zákonodarnej moci, sú povinnosti federálnej alebo ústrednej vlády rovnaké ako povinnosti zmluvných strán, ktoré nie sú federálnymi štátmi;
- b) ak ide o ustanovenia tohto dohovoru, ktorých uplatňovanie patrí do právomoci každej z ústavodarných zložiek ako štát, grófstvo, provincia alebo kantón, ktoré nie sú podľa ústavného režimu federácie povinné prijímať legislatívne opatrenia, federálna vláda v prípade potreby oboznámi príslušné úrady ústavodarných zložiek ako štát, grófstvo, provincia alebo kantón o týchto ustanoveniach a o svojom kladnom stanovisku k ich prijatiu.

Článok 31

Vypovedanie

1. Každá zmluvná strana môže tento dohovor vypovedať.
2. Vypovedanie sa oznámi písomnou listinou, ktorá sa uloží u generálneho riaditeľa UNESCO.
3. Vypovedanie nadobudne platnosť dvanásť mesiacov po doručení listiny o vypovedaní. Nijakým spôsobom neovplyvní finančné záväzky, ktoré má vypovedajúca zmluvná strana povinnosť plniť do dátumu, keď odstúpenie nadobudne platnosť.

Článok 32

Funkcie depozitára

Generálny riaditeľ UNESCO ako depozitár tohto dohovoru informuje členské štáty UNESCO, nečlenské štáty UNESCO a organizácie regionálnej hospodárskej integrácie uvedené v čl. 27, ako i Organizáciu Spojených národov o uložení všetkých ratifikačných listín, listín o prijatí, schválení alebo prístupe, ktoré sú uvedené v článkoch 26 a 27, a rovnako aj o vypovedaniach, ktoré sú ustanovené v článku 31.

Článok 33

Zmeny a doplnenia

1. Ktorákoľvek zmluvná strana môže prostredníctvom písomného oznámenia generálnemu riaditeľovi navrhnúť zmeny a doplnenia tohto dohovoru. Generálny riaditeľ toto oznámenie odovzdá všetkým zmluvným stranám. Ak do šiestich mesiacov od odovzdania oznámenia aspoň polovica zmluvných strán odpovie na túto žiadosť kladne, generálny riaditeľ tento návrh predloží na ďalšom zasadnutí konferencie zmluvných strán na diskusiu a prípadné schválenie.
2. Zmeny a doplnenia sa schvaľujú dvojtretinovou väčšinou prítomných a hlasujúcich zmluvných strán.

3. Po tom, ako sa zmeny a doplnenia tohto dohovoru schvália, predložia sa zmluvným stranám na ratifikáciu, prijatie, schválenie alebo prístup.
4. Zmeny a doplnenia tohto dohovoru, ktoré zmluvné strany ratifikovali, prijali, schválili alebo k nim pristúpili, pre ne nadobúdajú platnosť tri mesiace po tom, ako dve tretiny zmluvných strán uložia nástroje uvedené v odseku 3 tohto článku. Neskôr pre každú zmluvnú stranu, ktorá ratifikuje, prijme, schváli zmeny a doplnenia alebo k nim pristúpi, tieto zmeny a doplnenia nadobudnú platnosť tri mesiace po tom, ako zmluvná strana uloží svoju listinu o ratifikácii, prijatí, schválení alebo prístupe.
5. Postup ustanovený v odsekoch 3 a 4 sa neuplatňuje na zmeny a doplnenia vykonané v článku 23, ktorý súvisí s počtom členov medzivládneho výboru. Tieto zmeny a doplnenia nadobúdajú platnosť hneď po ich prijatí.
6. Štát alebo organizácia regionálnej hospodárskej integrácie podľa článku 27, ktoré sa stávajú zmluvnou stranou tohto dohovoru po tom, ako nadobudnú platnosť zmeny a doplnenia v súlade s odsekom 4 tohto článku, sa považujú, ak nevyjadria iný úmysel, za:
  - a) zmluvnú stranu tohto zmeneného a doplneného dohovoru;
  - b) a zmluvnú stranu nezmeneného a nedoplneného dohovoru vo vzťahu k zmluvným stranám, ktoré nie sú viazané týmito zmenami a doplneniami.

Článok 34
Autentické texty

Tento dohovor je vypracovaný v angličtine, arabčine, čínštine, španielčine, vo francúzštine a v ruštine, pričom všetkých šesť textov je rovnako autentických.

Článok 35
Registrácia

V súlade s článkom 102 Charty Spojených národov bude tento dohovor zaregistrovaný na sekretariáte Organizácie Spojených národov na žiadosť generálneho riaditeľa UNESCO.

Príloha – zmierovacie konanie

Článok 1

Zmierovacia komisia

Zmierovacia komisia sa zriaďuje na žiadosť jednej zo zmluvných strán, ktoré sú v spore. Pokiaľ sa zmluvné strany nedohodnú inak, komisia sa skladá z piatich členov, pričom každá dotknutá zmluvná strana určí dvoch členov a predsedu vyberú na základe spoločnej dohody zvolení členovia.

Článok 2

Členovia komisie

V prípade sporu medzi viac ako dvoma zmluvnými stranami tie strany, ktoré zaujímajú spoločnú pozíciu, určia členov komisie na základe spoločnej dohody. Ak aspoň dve strany zaujímajú nezávislé pozície alebo ak sa nezhodujú v otázke, či zaujímajú spoločnú pozíciu, vymenujú svojich členov nezávisle.

Článok 3

Vymenovanie

Ak do dvoch mesiacov od žiadosti o vytvorenie zmierovacej komisie zmluvné strany nevymenujú všetkých členov, pristúpi generálny riaditeľ UNESCO, ak ho o to požiada zmluvná strana, ktorá podala žiadosť, k vymenovaniu potrebných členov v ďalšej dvojmesačnej lehote.

Článok 4

Predseda komisie

Ak si komisia do dvoch mesiacov po vymenovaní svojho posledného člena nezvolí predsedu, pristúpi generálny riaditeľ, ak ho o to niektorá zmluvná strana požiada, k určeniu predsedu v ďalšej dvojmesačnej lehote.

Článok 5
Rozhodnutia

Zmierovacia komisia prijíma rozhodnutia väčšinou hlasov svojich členov. Pokiaľ sa zmluvné strany, ktoré sú v spore, nedohodnú inak, komisia si vytvorí svoj vlastný postup a predloží návrh riešenia sporu, ktorý zmluvné strany v dobrej viere preskúmajú.

Článok 6
Nezhoda

V prípade nezhody týkajúcej sa právomocí zmierovacej komisie táto komisia rozhoduje, či má, alebo nemá danú právomoc.